

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— Ze Lwowa. —

Podług listu prywatnego z d. 18. b. m. odbieramy z Suchostawa następujące doniesienie o gradobiciu w tamtejszej okolicy:

W d. 12. b. m. o god. 2 popołudniu okolica tutajsza a szczególnie państwo Jabłonów, Chorostków, Husiatyn etc. tak nadzwyczajnym gradem dotknięte zostały jakiego ludzkie nie pamiętają; sztuki padały po 1 1/2 do 2 łutów wazące, które tu w państwie Jabłonowskiem w mguceniu oka wszystkie okna powytlukały, gdy zaś tutajszy ogród liczne zawiera szklarnie i wiele drzew rozmaitych, tym większą więc szkodę grad zrządził, bo w samych szklarniach więcej jak 9000 tafel powybił, a drzewa nie tylko utraciły znaczną część gałęzi, ale nawet kora aż do białej miazgi jest na wielu poodbijana; nawet zające, jagnięta i różne ptactwo w znacznej ilości zostały pobite. — Jak daleko się ta tucza rozciągnęła, nie jest nam jeszcze wiadomo, ale nadeszła tu od zachodu, to jest od strony Lwowa bez gnrzotu z silnym tylko wiatrem, i przeciągnęła ztąd do Husiatyna i dalej.

— Z Wiednia. —

O pobycie NN. Cesarstwa ich mość w Gradecu zawiera tameczna gazeta z d. 12. i 14. maja następujące wiadomości:

N. Cesarz jmc raczył w d. 9. rano ogłądać gmach wydziału dozorującego nad stadami a potem poczt straży ogniowej. N. Cesarzowa jej mość odwiedziła niespodziewanie dom wychowania dzieci, zabawiła tamże półtorej godziny, gdzie przełożona dobroczynnego towarzystwa dam, hrabina Wickenburg miała zaszczyt pokazać N. Pani wszystkie onegoż oddziały i zatrudnienia dzieci, z południa przyjmowała u siebie damy. Wieczorem NN. Cesarstwo ichmość w towarzystwie arcy-księcia Jana, wiceprezydenta hr. Wickenburga i starosty cyrkulowego hr. Attems ukazali się w teatrze, gdzie przyjęci okrzykami radości bawili aż do końca sztuki. W d. 10. rano znajdował się N. Cesarz jmc na posiedzeniu rady gubernijalnej. W d. 11.

raczył N. Pan poświęcić się dla wszystkich tych, którzy życzyli sobie przełożyć prózby ustnie i od godziny 7 aż do 1 dawał posłuchanie. N. Pani zaś zwiedziła instytut głuchoniemych, była na popisie uczniów i sama zadawała im pytania.

N. Pan najwyższem swoim listem gabinetowym z d. 6. t. m., raczył zawiadomić zastępcę c. k. pierwszego wielkiego ochmistrza, wielkiego podkomorzego hr. Czermína, że, gdy zdrowia feldmarszałka hr. Bellegarde nie pozwala mu dłużej pełnić obowiązku wielkiego ochmistrza przy młodszym królu węgierskim i następcy tronu reszty państw austriackich, N. Pan przychylając się do pomienionej prózby hr. Bellegarde, uwolnił go od tego obowiązku i w miejscu jego mianował przy tymże monarsze wielkim ochmistrem hr. Hoyosa, jednakże z tym dodatkiem, aby pełnił obowiązki wielkiego łowczego.

N. Pan napisał w tej mierze następujące listy gabinetowe do feldmarszałka hr. Bellegarde i do król. węgierskiego nadwornego kancelarza a oraz kancelarza król. węgierskiego orderu S. Szczepana, hr. Rewiczkiego:

Do feldmarszałka hr. Bellegarde:

»Kochany hrabio Bellegarde! Stosownie do życzenia wacpana, uwolniłem go od obowiązku wielkiego ochmistrza przy moim synie, młodszym królu węgierskim, któryś wacpan ze zwykłą sobie wiernością i gorliwością sprawował. Życząc wacpanu, abyś w pożądaną spokojsność jeszcze długo mógł żyć dla kraju, okazując waspanu nowy dowód swojej wdzięczności za rozmaite położone przez wacpana zasługi dając mu wielki krzyż mojego królewskiego orderu S. Szczepana.«

Gradec d. 10. maja 1832,

Franciszek m. p.

Do król. węgierskiego kancelarza nadwornego hr. Rewiczki:

»Kochany hrabio Rewiczki: Uwalniając mojego godnego feldmarszałka hr. Bellegarde, od dotychczasowego sprawowanego przezeń obowiązku wielkiego ochmistrza przy moim synie, Arcyksięciu Ferdynandzie, spowodowany zosta-

stem w dowód mojego upodobania z jego znamienitych usług dać mu wielki krzyż mojego węgierskiego orderu S. Szczepana bez taxy. Stósownie do tego rozporządzisz wacpan co należy." Wiedeń d. 6. maja 1832.

Franciszek m. p.

Morawija i Szląsk.

Gazeta Brynu z d. 14. b. m. umieściła wykaz chorych, podług którego epidemija w tej prowincyi zupełnie ustała.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Królestwo Polskie.

— *Z Warszawy dnia 15. maja.* —

Najj. cesarz i król jmé przez postanowienie z d. 9. b. m. mianował rzeczywistego radcę stanu Ignacego Turkuła, pomocnikiem ministra sekretarza stanu.

Rada administracyjna decyzyją z d. 25. kwietnia r. b. przeznaczyła na wsparcie mieszkańców miasta stołecznego Warszawy i przedmieścia Pragi przez ostatnią wojnę zniszczonych, sumnę złp. 300,000. Do ocenienia strat i sporządzenia wykazu poszkodowanych, wyznaczoną została osobna deputacyja, złożona: z prezydującego jw, referendarza stanu Jazwińskiego, inspektora jeneralnego w komisyi rządowej spraw wewnętrznych duchow. i ośw. publicznego; Mikołaja Roguskiego, Ławnika urzędu municypalnego; Wilhel. Rijoka i Wojciecha Rosena do cyrkułu 7. Michała Szuberta i Anastazego Zórawskiego do cyrkułu 8. Piotra Przeradzkiego i Jana Dembego do cyrkułu 12 czyli przedmieścia Pragi. Wspomniona deputacyja czynności swoje w cyrkułe 7. już w dniu dzisiejszym rozpoczęła w domu W. Rijoka przy ulicy Zielonej.

Wczoraj, to jest dnia 15. maja rozstał się z tym światem znany z swego światła i talentu nie odżałowany profesor fizyki królewskiego Alexandrowskiego uniwersytetu, Józef Karol Skrodzki.

Komisya rządowa spraw wewnętrznych, duchownych i oświecenia publicznego uwiadomiła, iż targ główny na wełnę w Warszawie rozpocznie się w r. b. w d. 12. czerwca i trwać będzie dni 4, to jest do d. 16. t. m. Zwraca uwagę właścicielei owczarni na staranne owiecznicie, klasyfikacyją ich przed strzyżą i pakowanie wełny ostrożnie bez targania run w wańtuchy nie przenoszące 13 kamieni, iako wielkości pospolicie w handlu używanej, odrzucanie osobno braku, kudłów żółtych i t. p. Od tych bowiem zalet zależą korzyści lub straty

producentów, powiększenie się corocznie konkurencyi lub odstręczenie nabywców.

Zwyczajne dogodności tak dla właścicielei wełny jako i kupujących zapewnione będą.

Rossyja.

— *Z Petersburga.* —

Osoby składające deputacyją z Królestwa Polskiego, które wyjechały z Warszawy, przybyły tutaj d. 6. b. m.

— *Z Odessy d. 20. kwietnia.* —

Jeneralny konsulat w Multanach został wezwany, ażeby czuwał nad tém, iżby osoby, które mają przyręczone wynagrodzenie pretensyi do porty ottomańskiej, należycie udowodniły, że rzeczywiście są poddanymi Rossyi; to jest, że wykonali przysięgę poddaństwa i dopełnili wszelkich przepisów prawnych, obowiązujących poddanych Rossyi.

Hiszpanija.

— *Z Madrytu d. 26. kwietnia.* —

Nowy poseł francuzki hr. Rayneval przybył tu onegdaj po odbyciu przepisanej kwarantanny przy granicach Hiszpanii. Wczoraj udał się w towarzystwie barona Billing, dotychczasowego posłannika Francyi do Aranjuez. Wczoraj przybył tu także z Lizbony jako goniec, sekretarz legacyi hiszpańskiej P. Cruz-Major i bez zwłoki udał się do Aranjuez; o celu jego posłannictwa nic jeszcze niewiadomo. Baron Antonini, od 9ciu miesięcy poseł neapolitański przy dworze tutęjszym, został odwołany, a urząd posła neapolitańskiego powierzony margrabiemu Gagliati. Postanowieniem królewskim z d. 24. b. m. zamieszczonym w gazecie dworskiej, zwyczajna dotychczas kara szubienicy zamieniona została na karę uduszenia. Teraźniejszą siłę wojska hiszpańskiego, podają następującym sposobem: 17 pułków piechoty linijowej po 3 batalijony, 7 pułków piechoty lekkiej po 2 batalijony, 1 pułk poprawczy w Ceut; 2 batalijony saperów; cztery pułki gwardyi pieszej po dwa batalijony, dwa pułki grenadierskie i dwa strzeleckie prowincjonalne, należące do gwardyi, każdy po trzy batalijony, z 45 batalijonów milicyi, 6, 7, 10, 13, 15, 16, 18, 26, 29, 31, 32, 33 i 39, są obecnie pod bronią również jak jeden batalijon ochotników królewskich, 5 pułków ciężkiej kawaleryi po 4 szwadrony, 7 pułków lekkiej kawaleryi po 4 szwadrony; 1 pułk gwardyi grenadyjerów konnych, 1 pułk gwardyi kirysyjerów, 1 pułk gwardyi strzelców i 1 pułk gwardyi ulanów także każdy po 4 szwadrony; 1 szwadron gwardyi artyleryi konnej; reszta artyleryi, bliżej podana

być nie może. Katedra w Placencyi w prowincyi Estremadurze spłonęła ogniem, sądzą że ten został podłożony.

Portugalija.

Gazety angielskie zawierają wiadomości z Lizbony, dochodzące do d. 21. kwietnia: Gazeta nadworna lizbońska z dnia pomienionego umieściła względem barona Quintella wyrok następujący:

»Wyrokiem moim królewskim z d. 12. listopada r. z. rozpisałem pożyczkę 1200 Contos di Reis, i ustanowiłem komisją, aby podatek ten był stosownie na kapitalistów i kupców nałożony. Baron Quintella, na którego nałożono umiarkowaną sumę 24 Contos di Reis, nie tylko nie złożył tej summy w oznaczonym terminie, lecz chwytą się wszelkich środków uniknięcia moim rozkazom i onym się sprzeciwia. Nie można się spodziewać było, aby poddany, którego poprzednicy moi zaszczylicili przywilejami Fidalga, Cavaleiro, tytułem barona Quintella, ozdobili orderem Chrystusa, szanowali jako gubernatora Sortelha i pana na Villa Prestimo, okazał się zbrodniczym i nieposłusznym rozkazom, które wydałem ku pożytkowi i powszechnemu dobru moich królestw. Z tego i innych powodów podobało mi się, odjąć mu nie tylko tytuł barona Quintella, lecz wszystkie łaski i oznaki, które mu były wprzód nadane, odwołać, cofnąć, zniweczyć, jak gdyby nigdy nie istniały.

W pałacu Queluz d. 15. marca 1832.

(Z król. podpisem.)

Okręt »Treze de Mayo« zawinął szczęśliwie po dwunastodniowej żegludze na Tag z Madeiry; udało się mu ujść szczęśliwie baczności blokady i bez trudności odbywał swoje podróże.

Wielka Brytania i Irlandyja.

Messenger des Chambres z d. 10. maja wieczorem zawiera następujące wiadomości z Londynu z d. 8. wspomnianego miesiąca: »W chwili, kiedy pismo nasze idzie do druku, odbieramy sztafetą dzienniki londyńskie z d. 8. b. m. Nadeszło przesilenie bilu reformy. Na posiedzeniu izby wyższej z d. 7. wieczorem, przy poprawce do pierwszej klauzuli bilu, zaproponowanej przez lorda Lyndhurst (byłego lorda kanclerza), a którą ministeryjum zbijało, oświadczyła się większość trzydzieści pięć głosów przeciw ministeryjum. — Lord Grey żądał natychmiast odłożenia dalszych narad nad bitem aż do czwartku (d. 10. maja) — *Globe* i *Traveller* mówi otwarcie, że klęskę mini-

strów przypisać należy połączeniu się wahających (*Waverer*) ze stronnictwem Wellingtona. Papiery publiczne spadły o pół procentu (na 84 1/2). W d. 8. o godz. 11. zebrała się rada gabinetowa dla naradzenia się względem przyśpiechu toku rzeczy. O godz. 3. udali się do króla do Windsoru: lord Grey i lord Brougham, dla przedłożenia królowi rezultatu narad. Wszystkie dzienniki na to się zgadzają, że nie masz innej alternatywy, jak tylko, albo jak najspieszniejsze mianowanie dostatecznej liczby parów dla zapewnienia pomyślności bilowi, lub usunięcie się ministrów. Dzienniki przychylnie reformie nie wątpią, że król wspierać będzie swoich doradców. Wszędzie tworzą się już zgromadzenia, dla proszenia króla, by nowych parów mianował, i wykonaniem swojej prerogatywy złamał anty-narodową większość. Bardzo uwagi jest godną rzeczą, iż po przyjęciu poprawki, zaproponowanej przez lorda Lyndhurst, i po wniosku lorda Grey, żądającego odłożyć rozprawę na czwartek, powstał lord Ellenborough, jeden z naczelników stronnictwa torysów, i oznajmił, że jego i jego przyjaciół jest zamiarem, przedłożyć daleko obszerniejsze zasady prawa wyborowego i wnieść, aby w niektórych miejscach królestwa zaprowadzone zostało dawne prawo głosowania.

Pódtug nadzwyczajnych wiadomości odebranych z Londynu pod d. 9. maja, wzbraniał się król mianować nowych parów, i ministrowie wzięli swoje uwolnienie od służby. Dziennik *Globe* (jak wiadomo główny organ rozwiązanego ministeryjum) z d. 9. opowiada to zdarzenie w sposobie następującym: »Gdy rada gabinetowa wczoraj z południa o godz. 3. ukończyła swoje posiedzenie, udał się lord Grey i lord kanclerz natychmiast do Windsoru. Mieli długą rozmowę z królem i w tej przedstawili zdanie gabinetu, iż niepodobna, aby zostali na czele spraw z korzyścią kraju, jeźliby nie byli w stanie przywieźć do skutku bilu bez skazy, a przez to pytanie o reformie w sposobie zapakajającym rozwiązać; że w tym celu podług głosów izby wyższej w d. 7. wieczorem, innego nie upatrują środka, jak niezwłoczne mianowanie nowych parów, przez co mogłaby być przywrócona harmonija między izbą lordów, a izbą gminną; z tego powodu nie mogą innej dać rady, jak przystąpić bez zwłoki do tego mianowania, a jeźliby król nie chciał się do tego nakłonić, musieliby go prosić, aby przyjął ich proźby o uwolnienie od służby. — Król odrzekł, że rzecz tę weźmie pod rozwagę i dzisiaj rano o godz. 9. da odpowiedź. Nastąpiła ta odpowiedź, i w tej osnowie, że król

nie może się skłonić do mianowania parów. Ministeryjum jest zatem rozwiązane.

Podług wiadomości prywatnych z Londynu z d. 9. b. m. powołał król lorda Lyndhurst do Windsoru, dla naradzenia się z nim względem utworzenia nowego ministeryjum, które, jak się zdaje, ma być utworzone ze stronnictwa umiarkowanego. Lord Harrowby miał także pojechać do Windsoru.

Francya.

Moniteur z d. 8. maja zawiera co następuje: »W raporcie, który odebraliśmy o wypadkach, zaszyłych w Marsylii w d. 30. kwietnia, namieniono, że okręt, którego przybycia burzyciele spodziewali się do portu, nie pokazał się. Prawda, iż statek parny, nazwiskiem *Carolo Alberto*, miał w d. 24. lub 25. ze czternastoma osobami, jakoby należącymi do orszaku księżnej Berry, z Liworna odpłynąć; zapewniano, że sama księżna znajduje się na pokładzie pod cudzém imieniem. Przeznaczeniem tego okrętu była Barcellona; ponieważ w chwili, kiedy powinien się być pokazać przed Marsyliją, nie przybył, tedy domniemywać się potrzeba, że postrzegł w oddaleniu, iż zniknęła biała chorągiew z wieży kościoła, z której bez wątpienia miano dać hasło, i zatkniono znowu chorągiew trójkolorową, dla tego nie ważył się zbliżyć do portu. Niech będzie jak chce, przedsięwzięto środki, dla zabezpieczenia brzegów od tajemnego wylądowania, i zapewnienia się na owych wodach od wszelkiego podejrzanego okrętu. W skutek tych środków dostał się w ręce władz okręt *Carolo Alberto*. Doniesiono rządowi, że w d. 3. maja o godzinie 1szej z południa pod wyspą *il verte* zawinął do portu *la Ciotat* statek parny, aby się zaopatrzyć w żywność i węgle kamienne i naprawić kocioł parny. Ponieważ już w d. 30. kwietnia odebrano w Marsylii i Toulonie instrukcje na każdy przypadek, szczególniej zaś, gdyby księżna chciała wylądować, przeto wysłano natychmiast statek parowy wojenny *Sphinx* ku wyspie *il verte*, gdzie tenże około wieczora zabrał stojący tamże na kotwicy statek geneueński. — Podług zeznania kapitana pomienionego statku, odpłynął takowy z Liworna w d. 27. i przeznaczony był do Barcelony; zawinął był do Rosas w Hiszpanii, dla wysadzenia tamże połowicy znajdujących się na pokładzie podróżnych; reszta pozostała na pokładzie, a między niemi jedna kobieta; dwóch mężczyzn wysiadło potajemnie na ląd w *la Ciotat* w d. 3. maja. Istotnie jednego z tych,

pana Kiergorlay aresztowano na polu. — Kapitan okrętu *Sphinx* udał się na pokład statku *Carlo Alberto* i miał rozmowę z trzema podróżnymi; najstarszy z nich miał lat 50, drugi blisko 23 lat. Dama, zdająca się liczyć 35 lat; miała na głowie czépek nocny, zakrywający włosy, a około szyi *Boa*. Z resztą damie tej wszyscy podróżni oddawali największe uszanowanie. Statek ozdobiony był wewnątrz herbami starszej linii Bourbonów. Pokoje tej damy przybrane były z przepychem. Wszystkó kazalo się domyslać, że to była istotnie księżna Berry. Czyli zaś jest istotnie nią, okaże się to w skutek wykonania poleceń rządu, który opiniją publiczną w tym względzie jak najprędzej zaspokoi, albowiem rząd daleki, aby w tej okoliczności, jak niektóre dzienniki mniemają, miał tać cośkolwiek, i tego jest przekonania, że jawność, prawda, w każdym czasie jest jego najlepszą bronią. Książę Almazant (p. St. Priest) i syn p. Burmont znajdują się także między podróżnymi. Statek geneueński zaprowadził »*Sphinx*« na linie do Toulonu, gdzie w dniu 4. o godz. 3. rano obadwa zarzuciły kotwicę. Władze przedsięwzięły natychmiast środki do wykonania odebranych w dniu 30. kwietnia rozkazów rządu, w tej osnowie, aby zabrany statek zaprowadzić kazać niezwłocznie do Ajaccio, gdzie wszyscy podróżni powinni być pod sąd oddani, podczas gdy jedna fregata wziąć ma księżnę, gdyby ta za takową była uznana, i odwieść do Holyrood, gdzie na łonie rodziny rozpaniętywać będzie: o niemoicy swojego stronnictwa i nabędzie nowej bezwątpienia nauki. Odpłynienie *Sphinx*a i *Nageur*, które *Carlo Alberto* powinny były prowadzić, spóźniło się o kilka godzin z powodu silnego wiatru wschodniego, wszelako nastąpiło w dniu 4. maja. Władze w Ajaccio odebrały potrzebne instrukcje. Taki jest koniec tej rzeczy. Sprawa wytoczyła się przed sądem. Niepomysłny skutek zamiarów w dniu 30, głośny zaraz w Avignonie i na innych punktach, pograżył w smutku stronników detronizowanej linii. Marsylija i Toulon okazały swój zapał. Dzień pierwszy maja obchodzono w Marsylii świetną mustrą, podczas której gwardyja narodowa obchodziła się z wojskiem liniowym po bratersku. Najnowszy raport, który rząd odbierze z Ajaccio, usunie wszelką wątpliwość względem własności podróżnych i doniesie o wykonaniu rozkazów danych przez rząd, który użył wszelkich środków, a który, jak widzimy, wspierały władze, gwardyja narodowa i wojsko. Jestto przykra nauka dla stronnictwa, którego na szczęście uroszczenie, równa się jego niemoicy.«

Depesza telegraficzna z Marsylii z dnia 9go maja 1832:

Jenerał, dowódzca ósmej dywizyi wojskowej do ministra wojny.

»Mam pewną wiadomość, że dama, znajdująca się na pokładzie genueńskiego parowego statku, nie jest księżną Berry.«

»Depesza ta usprawiedliwi ostrożność rządu przy dawniejszém ogłoszeniu wiadomości o zatrzymaniu statku przed portem *la Ciotat*, ostrożność, o którą go już obwiniano, a która, jak widzimy, pochodziła z niepewnych doniesień. Z resztą jeszcze wczoraj posłano rozkazy, aby statek »*Carlo Alberto*« ze wszystkimi podróżnymi bez wyjątku pteci, zwrócić ku brzegom francuzkim. Sąd królewski w Aix, postanowieniem swoim z dnia 7. t. m. kazał rzecz tę przed siebie wytoczyć. Piérwszy prezydent, pan Pataille, jest jednym z komisarzy do instrukcyi sprawy delegowanym. Wiadomości z południa są zaspakajające, jakoteż z zachodu, zktąd wczoraj miały nadejść doniesienia przeciwnej myśli. Rząd nie odebrał z żadnego punktu innych wiadomości, jak tylko takie, które dowodzą, jak mocno zasmucił nieprzyjaciół naszej rewolucyi niepomyślny wypadek w Marsylii, a przyjaciół jej uspokoił.«

Dzienniki *National* i *Courier francais* twierdzą, że marszałek Soult stara się o prezydenturę rady ministrów. P. Dupin starszy powtórnie miał być wezwany do przyjęcia ministeryjum sprawiedliwości.

Z Chollet (w Wandei) donoszą pod dniem 29. kwietnia, że tamże w nocy poprylepiano 4 odezwy lilijami ozdobione, wyrażające: »Precz z burmistrzem i jego adjunktem! Precz z gwardyjami narodowemi! Precz z wolnością! Niech żyją lilije i Henryk Vtyl! Śmierć liberalistom!« W dniu 20. we wsi między Nantes i Valles ukazało się wielu mężczyznu z zielonemi i białemi wstążkami na kapeluszach.

W dniu 8. maja umarło w Paryżu na cholergę 26 osób w szpitalach, a 22 w domach prywatnych, ogółem 48; przybyło względem dnia uplynionego 13. Do szpitalów przyjęto 63, wyszło 133 osób. Pomnożyło się wyzdrowiałych względem dnia uplynionego 92 osób.

Belgijum.

Król Leopold wyjechał z Bruxelli w dniu 7. maja do Mecheln dla odprawienia tamże mastry wojska.

W Monitorze Belgijskim z dnia 6. maja czytamy: Jesteśmy upoważnieni do oświadczenia, że ministeryjum nie wie zupełnie o przeznaczaniach, ani o istnieniu 58. protokołu, o którym *Courier* Belgijski namienił.

O tajnym wydziale z dnia 2. maja umieszczają gazety bruxelskie jako wieść, co następuje: »Pan Muelenaere przywiódłszy izbie na pamięć, co już wprzód powiedział, mianowicie, że rząd mocno uczuł obrazę wyrządzoną mu przez króla Holenderskiego, wyłożył dostatecznie kroki, jakie poczynił w Bruxelli, Londynie, Paryżu i Luxemburgu dla otrzymania zadosyc-uczynienia. Senatowi odczytał listy, które w tym przedmiocie pisał do naszych posłów w Londynie i Paryżu, i odpowiedzi na nie otrzymane; z ostatnich okazuje się, że nasi ajenci upominali się mocno o pośrednictwo Anglii i Francyi; z odpowiedzi na to odebranych potrzeba wnosić, że pośrednictwo gabinetów ograniczy się na tén, aby żądać uwolnienia p. Thorn, i że król holenderski odwołuje się na brak urzędowych raportów. P. Muelenaere pisał także do jenerała Dumoulin do Luxemburga i tenże odpowiedział, że o aresztowaniu p. Thorn zupełnie nie wie, i że takowe uskutecznione zostało przez władze, których właściwość on sam w twierdzy musi uznawać, dla tego nie pozostaje mu nic innego, jak donieść o tén Związkowi niemieckiemu. Rząd belgijski, dodał minister, dowiedział się, że istotnie jenerał Dumoulin pisał do Frankfurtu i to w myśli, które nie bardzo pochębiają tym, którzy kazali uwięzić p. Thorn. Zmordowany tą zwłoką, napisał p. Muelenaere na nowo z większą dobitnością do sir Robert Adair i p. Talenay w Bruxelli, do p. Lehón w Paryżu i do p. Wallez w Londynie. Zwrócił ich uwagę na to, że Belgijum stosownie do wyrazu traktatu, polega na pośrednictwie Francyi i Anglii, i że czas, aby to pośrednictwo nastąpiło. Celem gabinetów nie może być zmuszenie Belgijum do repressaliów, albowiem gdyby takowe zasły, byłyby rezultatem prawej obrony. W końcu rzeczy swojej rzekł p. Muelenaere, że wszystkiego spodziewać się należy po prawości Anglii i Francyi, których pośrednictwo w tój sprawie król holenderski obraził. Spodziewa się, że w drodze dyplomatycznej otrzyma rząd zadosyc-uczynienie, albowiem wedle jego zdania tylko w ostatnim razie chwycićby się należało kroków nieprzyjacielskich. Niektórzy z członków oddając sprawiedliwość gorliwości rządu, sądzili, że adres, wyrażający przyzwolenie senatu na przedsięwzięte środki, nada onym więcej jeszcze mocy. Inny członek uczynił uwagę, że pan van de Weyer, w chwili, gdy donosił z Londynu, że ratyfikacja Pruss jest bez zastrzeżenia, a Austrii tylko z zastrzeżeniem względem Związku niemieckiego, miał już wiadomość o 57. protokole. Wzywa przeto ministra, aby to obja-

śnił. Prawie całe zgromadzenie okazało niechęć, że przy tej sposobności podobne czyniono pytania, wszelako p. Muelenaere usprawiedliwiwszy wprzód p. van de Weyer, zwrócił uwagę mówcy na to, że istotnie zobowiązania się mocarstw zawarte są w traktacie, którego ratyfikacja wymieniona, a nie w protokołach, które później nastąpiły.⁴

Niemcy.

Hrabia Orłów odpłynął w d. 9. b. m. z Hamburga do Lubeki, z kąd uda się na statku parowym do Petersburga.

Gazeta Spejerska mówi: »Właśnie teraz dowiadujemy się, że mający wyjść dziennik cyrkulowy i urzędowy, zawięzać będzie surowy zakaz obchodzenia uroczystości konstytucyjnej, która ma w d. 27. maja w Neustadt nastąpić. W tym samym numerze czytamy z Annweiler z d. 7. maja: »Wczoraj wieczorem, o godzinie wpół do 9. kupa młodych ludzi z Annweiler, weszła do miasta z drzewem wolności, śpiwając pieśni wolności. Drzewo to zatknięte zostało na targowicy, która dawniej służyła za schronienie. Rada miejska zawiadomiona o tém, zebrała się spiesznie i postanowiła »aby ludziom tym pozwolić się naszaleć, ponieważ w tej chwili nie byłoby pożytecznie użyć przemocy.« Kominiarz, ze staréj Bawaryi, przejęty niechęcią, bierze siekirę, wpada między kupę, aby ściąć zatknięte drzewo, lecz chwytają go i okładają silnie pięściami. Inna kupa poszła na ratusz, po starą trójkolorową chorągiew. Że drzewo to jeszcze dla tych chłopów nie zdawało się być dosyć, przeto wkopali oni i drugie, wyższe, na placu, gdzie stało drzewo wolności podczas wybuchnienia rewolucyi francuzkiej, przy odgłosie: Niech żyje wolność! Niech żyją uczni! przyczém żadnego innego bezprawia nie popełniono. Ludzie słuszni nie mieli do tego udziału; całą kupę składała powiększėj części prosta czeladź rzemieślnicza, wyrobnicy i motłoch.

Ta sama gazeta pisze z Landawy, że tamże znaleziono w dniu 3. maja na ulicy paczki w proszkami, poczém rozeszły się natychmiast w mieście i okolicy wieści o truciu ludzi; przy dokładném rozpoznaniu rzeczy okazało się, że te paczki były wzięte w aptéce dla chorego, i przez niedbalstwo zginęły; tylko jedna paczka zdawała się być przez kogoś złośliwego podłożona, albowiem zawięrała w sobie tłuczoną kręde. Toż samo pismo uskarża się, iż na całej południowej i zachodniej granicy cyrkułu

reńskiego, na przestrzeni przeszło 50 mil, użyto tylko trzech kompanij żołnierzy dla wstrzymania cholery, chociaż choroba ta tylko 18 mil odległą jest od granicy. Nakoniec donosi gazeta o odkryciu znacznej warstwy węgla w lesie wsi Hassloch.

Prussy.

Król jmc raczył ministra stanu i gabinetu, hr. Bernstorff, na prozbę jego, z powodu osłabionego zdrowia, uwolnić od obowiązków ministra spraw zewnętrznych i w miejscu jego mianować rzeczywistego tajnego radzcę i sekretarza stanu, Ancilon, ministrem stanu i ministrem spraw zewnętrznych.

Grecyja.

Podług wiadomości z Nauplii dnia 13. kwietnia, Rumelioci, mając na czele Koletti, weszli z Megary do Peloponezu, zmusiwszy wojsko rządowe do odwrotu. Mając wyraźny zamiar, obalić tymczasowy rząd hr. Augustyna Capodistrias, ukazali się przed Naupliją, której mieszkańców trwogą przerażili. W skutek tego wsiadł Augustyn Capodistrias, wzięwszy zwłoki brata swojego na pokład rossyjskiego statku i popłynął do Korfu. (Podług wiadomości z Korfu z dnia 19. kwietnia, przybył on na tę wyspę.) Koletti wszedł potem na czele wojsk swoich do Nauplii.

Wiadomości handlowe i przemysłowe.

(Z korespondencyj prywatnych.)

— *Lwów d. 21. maja 1832.* —

Na targu dzisiejszym było 373 sztuk wołów. Płacono za sztukę po 59—93 zr. w. w.; z tych jedna mogła wydać mięsa 13—17, łoju 1—3 kamieni.

Sprostowanie. — Na stronnicy 364 w Nrze. przeszłym Gazety, pod artykułem handlowym w wierszu 23. miasta: Cech rzeźnicki z Brynu zakupił 99 wołów po 232 zr. 30. kr., czytaj: po 132 zr. 30. kr.; a w wierszu 7. od dnia wtęże przedziałce mięsio: 200 wołów, czytaj: 1200.

WIDOWISKA we LWOWIE.

Teatr niemiecki. — Dziś: *Drachenhöhle bei Röthelstein*, oder: *Der Hammer um Mitternacht*, nowy romantyczny dramat rycerski w czterech aktach.

Teatr polski. — Jutro: *Trzydzieści lat*, czyli: *Życie szulera*, dramat we czterech porach.